

Kurum : Işık Üniversitesi
Başlık : Prof. Dr. Suat TEKER, FMV Işık Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ni anlatıyor
Konuşmacılar : Sadık GÜLTEKİN, Prof. Dr. Suat TEKER
Video Adresi : <https://youtu.be/nOq1bKHaSxM>
Yayın Tarihi : 03.07.2017

Sadık Gültekin: “Doğru Tercih” başlıyor. Hoş geldiniz, Gününüz güzel geçsin, mutlu geçsin. Şimdi; kelime anlamı belki de bilimsel anlamı, tanımını bence belki genelde de bu şekildedir. Yanlışım varsa konuşumuz da düzeltebilir. İşletme bir süreci sağlıklı yönetme sanatı veya bilimi diyebiliriz veya diyorum. Bunları konuşacağız. Tabii ki iktisadi, işletmeyi ve bunun türevlerini, alt dallarını da konuşacağız. Ama bir işletmeci gözüyle mademki hani işletme bir süreci sağlıklı yönetme bilimi öyle olduğunu varsayıyoruz. Acaba bir işletmeci bu tercih sürecini nasıl işletir? Yoksa işletmecinin işi sadece maddiyat mıdır? Bunu konuşacağız. Kiminle konuşacağız? Işık Üniversitemizin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin İşletme Bölümünün Öğretim üyesi Prof. Dr. Suat Teker Hoca'mız bizimle birlikte. Efendim, şeref verdiniz,

Suat Teker: Hoş bulduk,

Sadık Gültekin: Soru doğru oldu mu?

Suat Teker: Soru çok doğru oldu, çok güzel oldu ve zor bir soru oldu. Ben kısaca dilimin döndüğünce bu sorunuzu yanıtlamaya çalışayım. Öncelikle işletme bir bilim dalı.

Sadık Gültekin: Doğru.

Suat Teker: Bunun tam adı da işletme yönetimi tabii ki. Burada dediğiniz gibi sadece işletme para yönetiminden ibaret değil. Verimli ve akılcı çözümler sadece paradan geçmiyor.

Sadık Gültekin: Doğru.

Suat Teker: Çünkü para da bunun bir parçası çözümün bir parçası. Bir aracı.

Sadık Gültekin: O da bir aracı.

Suat Teker: Hem de doğru tercih yapabilmek gerçekten zor bir karar. Bunun için öncelikle öğrencinin, velilerin bütün bilgileri doğru bilgileri toplaması gerekiyor. Bunları değerlendirmesi gerekiyor. Kendi ihtiyaçları, kendi istekleri, hedefleri, gelecekte beklentileri ile örtüştürmesi gerekiyor. Ve bunun için sonunda da rasyonel, verimli, akılcı bir çözüm üretmesi gerekiyor.

Sadık Gültekin: Peki, Değerli Suat Hocam, şimdi ki bilginizle deneyiminiz ve birikiminizle 17-18 yaşında olsanız, tercih yapacak olsanız. O şeyi rasyonel çizelgeyi nasıl oluşturursunuz?

Suat Teker: Soru çok güzel. Öncelikle “Ben gelecekte ne olmak istiyorum? Kendimi nerede görmek istiyorum?” Bunu ortaya koyardım. Sonra da “Bu hedefime nasıl ulaşabilirim? Hangi alanda lisans eğitimi almalıyım?” Daha sonra “Bu beklentilerimi karşılayacak en iyi okul, en iyi program neler olabilir? Kim önerebilir?” Bunları listelerdim. Onlar arasından da seçimimi yapar. Bir liste oluşturur sonra da en iyi seçime doğru çalışırdım.

Sadık Gültekin: Peki, üniversite seçiminde kriterler ne olmalı? O rasyonel çizelge nasıl hazırlanmalı?

Suat Teker: Valla, şöyle şimdiki öğrencilerin işi bize göre çok daha zor. Çünkü benim üniversite sınavına girdiğim yıllarda Türkiye’de toplam 20 kadar üniversite vardı. Hepsi devlet üniversitesiydi. Tahmin edersiniz ki bayağı eski yıllar. Şimdi; bakıyorsunuz 180 civarında üniversite var; 100’ü devlet, 80’i vakıf kadar ve tercih yapmak gerçekten zor. Tek bir kriter yok. Kriter çok. Sadece kendi istekleriniz değil, ailenizin sizi yönlendirmesi, çevrenizin beklentileri bunları da hesaba dahil etmeniz gerekiyor. Ondan sonra tabii işin bir de aileden uzakta bu işi yapabilecek misiniz? Bununla ilgili maddi desteğiniz olacak mı? Bunları da dahil etmeniz gerekiyor. Ondan sonra bakabilecekseniz seçimleriniz bir bakıyorsunuz 180’den 20’ye düşmüş. Ondan sonra üniversiteler içinde bölümlere baktığımızda sıralıyorsunuz. O da olur, bu da olur. Artık eskisi gibi değil. Puanım en yüksek tıp tutuyor. O zaman tıptan başlayayım. Ama ben tıbbı hiç sevmiyorum. İyi bir tercih değil.

Sadık Gültekin: Doğru.

Şimdi, hani güncel hayatta da şunları çok sık yapıyoruz esasında. Hani adınızı söyleyeceğim ama sakın yanlış anlamayın. Mesela “Suat Bey” dediğimiz zaman şimdi; bende şöyle bir kanı oluşmuş, “iyi insan”. Şimdi bir başkası ne derse desin: ‘Hani iyi de desin, eksik de desin veyahut da kötü de desin’ beni çok etkilemez. Suat Bey, benim nezdimde iyidir. Ben hani ölçmüşüm, biçmişim, tartmışım böyle demişim. Şimdi Işık Üniversitesi de arkasında 132 yıllık bir geçmiş var. Şimdi; benim çok açık söylüyorum: nezdimdeki şey “iyi üniversite”. Ha tabii ki eleştirilebilir, tabii ki akside söylenebilir ama bunlar beni çok etkilemez. Çünkü biliyorum ki iyi. Bu konuda ne dersiniz?

Suat Teker: Işık Üniversitesi 131 yıllık bir eğitim geçmişi olan Feyziye Mektepleri Vakfının bir kuruluşu. Bu açıdan biz bununla övünüyoruz. Tek işi eğitim olan herhangi başka bir ticari faaliyeti bulunmayan, herhangi bir sermaye grubuna bağlı olmayan tamamiyle vakfedilmiş bir kurum. Bu nedenledir ki öğrencilerimizin %97’si bursludur.

Sadık Gültekin: Şimdi; bir de sahibi yok yani var, ama yok! Sadece bir vakıf ve toplum.

Suat Teker: Toplum evet. Bizim Mütevelli Başkanımız şunu ifade ediyor: “Türkiye’de 80 milyon vatandaş varsa, 80 milyon vatandaşın her bir tanesinin bir tane Işık Üniversitesinde pay senedi var.” diyor.

Sadık Gültekin: Doğru.

Suat Teker: “Paydaşlardan bir tanesidir.” diyor. Çünkü toplumun bir üniversitesi vakfedilmiş bir kurum.

Sadık Gültekin: Peki, şimdi burada iktisadi, idari bilimler olarak baktığımızda ve hem bir gönlümüz var. Aynı zamanda bir de çekince de var. Çok mezun verildi. Hani 70’li yıllarda bilirsiniz hani bu kimyayla ilgili çok fazla talep vardı. Çok fazla mezun verildi. Sonra da sıkıntılar başladı. Ve hâlâ o sıkıntılar hani çok iyi olmanız gerekiyor gerçekten bu sıkıntıları aşabilmek için. İktisadi İdari Bilimlerde de böyle bir sıkıntı var mı gerçekten?

Suat Teker: Evet, görünüşe göre bir arz fazlası oluşmuş durumda. Mezunlar arasında en fazla işsizlik çeken grup arasında bu alanlara benzer alanlardan mezunlar var. Ancak bir de şöyle bir sıkıntı var. İşverenler ya da nitelikli eleman arayanlar da kendi istedikleri nitelikleri uygun olmayan bir sürü elemanın olduğu ancak belli niteliklere sahip olan eleman sayısının da çok az olduğunu söylüyorlar. O zaman bu kalabalık içerisinde siz nasıl bir fark yaratacaksınız? Hangi nitelikleri kendinizde toplayacaksınız? Buna bakmanız gerekiyor.

Sadık Gültekin: İşte orada da aracı üniversite.

Suat Teker: Evet, bu ihtiyaçları size kazandırabilecek iyi bir kurum olması gerekiyor. Yani yabancı diliniz olacak, stajınız olacak, mümkünse Erasmus programına katılmış olacaksınız. Dersleri sadece geçmiş olmak yetmez. Bunları içselleştireceksiniz.

Sadık Gültekin: Aslında onları ders olarak kabul etmeyeceksin.

Suat Teker: Evet.

Sadık Gültekin: Bir sonraki aşamaya hazırlık olarak hem bilgi bakımından hem de görgü bakımından esasında değil mi?

Suat Teker: Çok doğru. Ben hep şunu ifade ediyorum öğrencilerime: “Üniversite sadece teknik bilgileri kazandıran bir kurum değil. Sizi hayata hazırlayan, kişiliğinizi biçimlendiren de bir kurum.” Her zaman kafasından çok iyi matematik işlemleri yapabilen çok zeki bir insan hayata çok başarılı olmayabiliyor.

Sadık Gültekin: Evet,

Suat Teker: Çok zeki olmak bir artıdır, ama yeterli bir nitelik değildir.

Sadık Gültekin: Esasında bütün bölümler için bu geçerli ama şu günlerde hep dile getirdiğimiz, hep yakındığımız bir şey var; değerlerimizi kaybediyoruz, yitiriyoruz. Yani hele ki işletme, iktisat alanında yani diğer alanlar içinde geçerli ama önce iyi insan olacak. Öyle değil mi önce iyi insan, dürüst insan ondan sonra da işte branşında veyahut da ikisi bir arada gidecek değil mi?

Suat Teker: Evet, “iyi insan olmak” önemli bir nitelik. Nitelikli iyi bir insan olmak en iyisi.

Sadık Gültekin: En iyisi. Hedefimiz o zaten.

Suat Teker: Bu nitelikleri nasıl kazanabilirsiniz? Bunları size kimler kazandırabilir ya da ben ileride iyi bir başarılı, kariyeri olan bir kişi olabilmem için hangi nitelikleri kazanmam gerekir? Bunları ölçüp, tartması gerekiyor her öğrencinin.

Sadık Gültekin: Bir de gençlerimizin şundan kaçınmaması lazım. Yani bu dallar iktisadi, idari bilimler dalları; işte uluslararası ilişkileri, işletmesi, iktisadı, ticareti, bilmem neyi lojistiği dil isteyen dallar. Mademki sen iyi olmak istiyorsun bir de bunlar uluslararası meslekler alanında şimdi bunun yolu da buradan geçiyor. Yani bir zahmet “yorul, biraz sıkıl” ama sonra iyi olacak.

Suat Teker: Çok doğru. Alın teri dökmeden, bedelini ödemedi kazanılmış olan şeylerin değeri olmuyor. Az önce dediğiniz gibi insanların değerleri olmalı. Nitelikli insan değerleri olan insandır. Değerleri olan insan kıymetli insandır. Değeriniz nasıl arttırılır? Bir takım nitelikleri kendinize toplayacaksınız. Eğitimizi nitelikli ve kaliteli hale getireceksiniz. Aldığınız bilgileri içselleştireceksiniz. Yoksa ezbere dayanan bilgiler biliyorsunuz kitabı kaparsınız sınavdan çıkarsınız geriye bir şey kalmaz.

Sadık Gültekin: Bitti gitti. Notunda iyidir ama o anlık iyidir. Peki, ben şöyle davranırsam sadece bu bir örnek yargılamak değil. Hani burayı iktisadi, idari bilimleri açmak için bir şeye gerek yok. İşte bir sınıf, bir tahta, sıralar, işte bilgisayarda koyarsak iyi olur. Hocaları da toplarım. Dersleri anlatırlar. Şimdi siz de yapıyorsunuz bu işi.

Peki, sizin benden farkınız ne oldu şimdi? Yahut da bu farkı yaratmak için başka neye ihtiyaç var?

Suat Teker: Çok doğru. Bu sadece tabii bir masa, bir tahta, bir derslik işinden oluşan bir şey değil. Eğitim bir çevre işi bir bütünsellik. Bunu işte hocanın kalitesi, öğrenciyle hocanın iletişimi sadece fiziki altyapı değil. Burada anlatılacak olan derslerin pekiştirilmesi. Yani bir mühendislik biliminin bir laboratuvarı olmak zorunda bir mühendislik dalının. Ama işletme, yönetim bilimlerinin laboratuvarı zaten bütün dünya, bütün çevre. Her şeyi bir değişken olarak ona katabiliyorsunuz.

Sadık Gültekin: Çok güzel.

Suat Teker: Ama laboratuvar ortamında değişkenlerin sayısı bellidir. Değişkenlerin nitelikleri kontrol edilebilir.

Sadık Gültekin: Çok güzel.

Suat Teker: Ama tüm çevreyi ele aldığımızda bunları ne sayabiliyorsunuz ne tamamen kontrol edebiliyorsunuz.

Sadık Gültekin: Şimdi sizin şeylere baktığımızda dallara baktığımızda hakikaten hani kelime olarak baktığımızda mükemmel gözüküyor. Şimdi İktisat var, İşletme var, Uluslararası ilişkiler var. İktisadi İdari Bilimlerin bölümleri bunlar ama işletmenin altında da 4 program var. Bunlardan biri İşletme hem İngilizce hem Türkçe var.

Suat Teker: Doğru.

Sadık Gültekin: Uluslararası Ticaret var, Lojistik var, Muhasebe Denetim programı. Yani bana desenez ki hangisini seçersiniz? Gözümü kapatırım, hangisi denk gelirse. Çünkü ortak noktaları o kadar fazla ki. Ha her birinin bir uzmanlık alanı var. Ama onu ya yan yaparım, ya çift yaparım, ya çapraz yaparım, ya yüksek yeter ki iste o kadar çok olanak var ki değil mi?

Suat Teker: Evet, size katılıyorum. Temeli bir olan bu alanlar uzmanlık dallarına ayrılmış gibi. Şimdi hepsinin temelinde bir ekonomi bilimi var zaten. Ekonominin devamında ekonomiyi devam

ederseniz ekonomi oluyor. Üzerine biraz yönetim dalları eklerseniz işletme oluyor. Ağırlıklı olarak dersleri uluslararası ticaret veya lojistik eklediğiniz de diğer bilim dalları oluşuyor. Şimdi ben bu yeni gelişen son 10 yılda çok popüler olmaya başlayan özellikle lojistik ve ticaret, uluslararası ticaret bölümlerinden bahsetmek istiyorum. Şimdi Türkiye'nin iç-dış ticaret hacmi yaklaşık 500 milyar dolar. Çok büyük bir para. Türkiye'nin toplam gayrisafi millî hasılasının 200 milyar dolar kadar bir şey olduğunu düşünürseniz yuvarlak rakamlarla ifade ediyorum. Bunun 500 milyar dolarının alım satım, dış alım satımla ilgili olduğunu hayal edin. Demek ki bu kadar büyük bir hacmi yönetecek nitelikli insanlara ihtiyacımız var ve bu gelecekte hızlıca daha da artacak. Eğer biz bu büyük ekonomilerden ilk ona girebilecek bir sıralamaya girmek istiyorsak ticaretimizi arttırmak zorundayız. Daha çok ihracat yapacağız, daha çok ithalat da yapacağız, ama bunu da verimli bir şekilde yönetebilmemiz gerekiyor. Şimdi bu kadar çok alım satımı yönetirken bunun lojistiğini nasıl sağlayacağız? Yani bir malı bir noktadan bir noktaya yollamanın pek çok yolu var.

Sadık Gültekin: Ama bu sadece nakliyecilik değil.

Suat Teker: Kamyonculuk değil. Lojistik deyince herkesin aklına kamyonculuk geliyor, ama kara taşımacılığı da bunun önemli bir parçası.

Sadık Gültekin: Doğru.

Suat Teker: Ama çok alternatifiniz var.

Sadık Gültekin: Kesinlikle.

Suat Teker: Onun için bu sektörlerde nitelikli işgücüne çok büyük ihtiyaç var. Gelecekte daha da çok büyük ihtiyaç olacak. Bunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Böyle hızlı gelişen bir bölgede, hızlı gelişen bir ekonomide bu gibi dallarda nitelikli elemana ihtiyacı her zaman var olacaktır.

Sadık Gültekin: Ve bu dallara da her zaman ihtiyaç olacaktır. Hani ihtiyaç fazlası var diyoruz ama hani nitelikli iyi yetiştikten sonra da burası deniz derya yani yapamayacağınız şey yok. Yeter ki hani iyi yetişsin ve yeter ki isteyin. İşte üniversitenin önemi de burada ortaya çıkıyor. Peki, son olarak tavsiyeniz adaylara?

Suat Teker: Sizin dediğiniz gibi doğru tercih yapmak çok zor bir şey. Bütün verileri toplayarak rasyonel bir tercih üretmeleri gerekiyor. Benim önerim genç arkadaşlarımıza acele etmesinler, danışınlar, dolaşınlar, ilgili kurumlarla görüşünler. Umarım daha doğru bir karar verebileceklerdir. Son söz olarak da şunu söylemek istiyorum: Işık Üniversitesi 131 yıllık bir gelenekten gelen bir üniversite ve biz de sizin geleceğinizin ışığı olmak istiyoruz. Teşekkür ederim.

Sadık Gültekin: Ayaklarınıza sağlık. Evet, bize ayrılan sürenin sonuna geldik. Güzel bir sohbet oldu. Bilgi veren bir sohbet oldu. Tekrar birlikte olmak umuduyla esen kalın, efendim.

*** Video burada sona eriyor. ***